

Informe sobre els ajuts

d'urgència social

I Equip de Planificació i Formació de Serveis Socials

Aquest informe pretén reflectir l'evolució dels ajuts econòmics d'urgència social que gestionen els ajuntaments de les Illes Balears a través de la subscripció del conveni amb la Conselleria d'Afers Socials, Promoció i Immigració.

La convocatòria d'aquests ajuts neix en una conjuntura caracteritzada per una absència de creixement econòmic que s'interpreta, en termes de recessió i crisi econòmica, amb una disminució del PIB i de l'ocupació, cosa que implica una minva contínua de les condicions materials de vida de les ciutadanes i els ciutadans de les Illes Balears.

Els ajuts, de caire extraordinari, són destinats a persones i famílies que abans de la crisi actual, amb els ingressos econòmics que tenien, podien cobrir les seves necessitats bàsiques, i que mai no s'havien vist en la necessitat d'acudir als serveis socials municipals o bé n'eren usuàries de manera molt ocasional.

Des de la posada en marxa d'aquesta iniciativa, s'han distribuït 2.045.000,00 euros entre

els ajuntaments de les Illes Balears. Aquest conveni establí una dotació econòmica inicial d'1.045.000,00 euros, que s'ha incrementat en un milió d'euros més atesa la situació de necessitat que molts col·lectius socials pateixen a causa de la conjuntura econòmica i laboral del moment.

L'anàlisi de la gestió dels ajuts econòmics s'ha fet a partir de les dades facilitades pels ajuntaments de les Illes Balears abans del 10 de desembre de 2009.

ILLES BALEARS

La població destinatària dels ajuts econòmics

S'han tramitat un total de 1.719 sol·licituds d'ajuts econòmics destinats a les famílies de les Balears, cosa que representa que se n'hagin beneficiat 1.157 famílies, 562 de les

quals han rebut més d'una vegada la prescripció. En termes percentuals representa el 48,6 % del total de famílies beneficiàries. Amb relació al sexe¹ de la persona perceptora de l'ajut, el 67,7 % han estat dones i el 31,3 %, homes.

Perfil de les unitats familiars de convivència

Les dades bàsiques referides al tipus de família i a la composició d'aquestes amb relació al sexe de la persona perceptora de l'ajut i amb el nombre de membres de la unitat familiar menors d'edat ofereixen la composició següent:

Distribució de les llars segons el nombre de membres		
Nre. de membres	Absoluts	Percentatge
1	27	2,3%
2	195	16,9%
3	351	30,3%
4	296	25,6%
5	158	13,7%
6	126	10,9%
Subtotal	1.153	99,7%
NS/NC	4	0,3%
TOTAL	1.157	100,0%

— Per al conjunt de les Balears, la composició mitjana de les llars és de 3,64 membres, mentre que per a la població general i segons dades de l'Institut Nacional d'Estadística per a l'any 2007 era de 2,7 membres per llar.

— La distribució percentual de les llars segons el nombre de membres és la següent:²

La composició de les unitats familiars segons el nombre de membres i el nombre de fills a càrrec ofereix el perfil següent:

Tipus de models familiars		
	Absoluts	Percentatge
1 adult amb 1 fill	373	32,2%
2 adults amb 1 fill	209	18,1%
2 adults amb 2 fills	234	20,2%
2 adults amb 3 fills	126	10,9%
2 adults amb 4 fills	53	4,6%
Altres	162	14,0%
TOTAL	1.157	100,0%

Així doncs, segons la informació que reflecteix la taula, les llars formades per una persona adulta amb menors a càrrec seu representen el 32,2 % de les famílies beneficiàries. És a dir, són llars monoparentals. Les dades també reflecteixen que del conjunt de llars formades per una persona adulta amb fills a càrrec seu, el 89,3 % són unitats familiars la persona principal de les quals és una dona. Del total d'unitats familiars, el 31,9 % es poden considerar famílies nombroses (es compten les unitats familiars monoparentals³ amb dos menors a càrrec i les famílies de dos adults amb tres o més fills a càrrec seu).

Durada, modalitat i import mitjà de l'ajut econòmic

La mitjana de la durada de la prestació és de gairebé quatre mesos, amb un mínim d'una

1 Hi ha un 1,0 % de casos en què no figura el sexe de la persona perceptora.

2 Tot i tenir dades de llars beneficiàries d'un sol membre, s'ha de dir que probablement és un error de registre perquè els ajuts van destinats a unitats familiars amb fills menors a càrrec i, per tant, aquesta dada no es pot prendre en consideració.

3 Vegeu la Llei 51/2007, de 26 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2008.

setmana i un màxim de dotze mesos. S'han tramitat un total de 2.358 ajuts econòmics en tres modalitats diferents i que han estat concedits a gairebé la meitat de les famílies beneficiàries més d'una vegada.

Del total d'ajuts econòmics, segons la modalitat, 1.129 s'han concedit en concepte d'alimentació, amb un import mitjà de 230,7 €. Amb relació a les despeses generals, aquesta és la segona categoria per ordre d'importància i el total d'ajuts tramitats amb aquest concepte ha estat de 653, amb un import mitjà de 280,23 €. I els ajuts destinats a cobrir les necessitats d'allotjament han estat 487, amb un import mitjà de 444,8 €.

Motiu de percepció de l'ajut econòmic

En la taula següent s'observa que el motiu principal de percepció de l'ajut és en el 71 % dels casos haver perdut la feina, el 25,4 % és a causa d'una reducció en la percepció de prestacions públiques, i el 3,5 % restant és en la majoria de casos per manca d'ingressos.

Distribució segons la causa de percepció de l'ajut		
	Absoluts	Percentatge
Pèrdua de la feina	823	71,1%
Reducció de prestacions públiques	294	25,4%
NS/NC o Altres	40	3,5%
Total	1.157	100,0%

L'accés als serveis públics

No tenir feina, la manca d'ingressos o ingres-

sos baixos i la manca de prestacions socials són elements més que suficients perquè les persones es vegin obligades o relegades a acudir al circuit de l'assistència pública, i més en moments en què la conjuntura econòmica no facilita l'entrada ni assegura la permanència en el mercat laboral, cosa que impedeix que moltes famílies i segments de població puguin tenir accés a béns i serveis de primera necessitat per a la llar. D'aquesta manera i segons les dades de què es disposen, el 52,1 % d'expedients familiars que s'han tramitat s'han obert per primera vegada (a partir del 2007) als departaments de serveis socials dels ajuntaments. De fet, dels 603 nous expedients, el 71,7 % és per haver perdut la feina.

Distribució d'expedients oberts o no abans de 2007		
	Absoluts	Percentatge
Sí	450	38,9%
No	603	52,1%
NS/NC	104	9,0%
TOTAL	1.157	100,0%

MALLORCA

La població destinatària dels ajuts econòmics

S'han tramitat un total de 1.249 sol·licituds d'ajuts econòmics destinats a les famílies de Mallorca. Se n'han beneficiat 857 famílies, 392 de les quals han rebut més d'una vegada la prestació, cosa que en termes percentuals representa el 45,7 % sobre el total de famílies beneficiàries. Pel que fa al sexe⁴ de la persona perceptora de l'ajut, el 64,7 % han estat dones i el 33,9 %, homes.

4 Hi ha un 1,4 % de casos en què no figura el sexe de la persona perceptora.

Perfil de les unitats familiars de convivència

Les dades bàsiques referides al tipus de família i a la composició d'aquestes amb relació al sexe de la persona perceptora de l'ajut i al nombre de membres de la unitat familiar menors d'edat ofereixen la composició següent:

— Per al conjunt de Mallorca, la composició mitjana de les llars és de 3,67 membres.

— La distribució percentual de les llars segons el nombre de membres és la següent:⁵

Distribució de les llars segons el nombre de membres		
Nre. de membres	Absoluts	Percentatge
1	27	3,2%
2	131	15,3%
3	261	30,5%
4	210	24,5%
5	125	14,6%
6	100	11,7%
NS/NC	3	0,4%
TOTAL	857	100,0%

La composició de les unitats familiars segons el nombre de membres i el nombre de fills a càrrec ofereix el perfil següent:

Tipus de models familiars		
	Absoluts	Percentatge
1 adult amb 1 fill	287	33,5%
2 adults amb 1 fill	155	18,1%
2 adults amb 2 fills	162	18,9%
2 adults amb 3 fills	100	11,7%
2 adults amb 4 fills	42	4,9%
Altres	111	13,0%
TOTAL	857	100,0%

Així doncs, segons la informació de la taula, les llars formades per una persona adulta amb menors a càrrec seu representen el 33,5 % de les famílies beneficiàries (1,3 punts per sobre del conjunt de les Balears). És a dir, són llars monoparentals. Les dades també reflecteixen que del conjunt de llars formades per una persona adulta amb fills a càrrec seu, el 84,3 % són unitats familiars la persona principal de les quals és una dona. Del total d'unitats familiars, el 31,3 % són famílies nombroses (la mitjana per a les Balears és del 31,9 %).

Durada, modalitat i import mitjà de l'ajut econòmic

La mitjana de la durada de la prestació és de gairebé cinc mesos, amb un mínim d'una setmana i un màxim de dotze mesos. S'han tramitat un total de 1.813 ajuts econòmics, en tres modalitats diferents i han estat concedits a gairebé la meitat de les famílies beneficiàries més d'una vegada.

Del total d'ajuts econòmics, segons la modalitat, 814 han estat en concepte d'alimentació, amb un import mitjà de 231,8 €. Amb relació a les despeses generals, aquesta és la segona categoria per ordre d'importància i el total d'ajuts tramitats amb aquest concepte ha estat de 632, amb un import mitjà de 292,2 €. I els ajuts destinats a cobrir les necessitats d'allotjament han estat 367, amb un import mitjà de 386,45 €.

Motiu de percepció de l'ajut econòmic

En la taula següent s'observa que el motiu principal de percepció de l'ajut és en el 72,1%

⁵ Tot i tenir dades de llars beneficiàries d'un sol membre, s'ha de dir que probablement és un error de registre perquè els ajuts van destinats a unitats familiars amb fills menors a càrrec i, per tant, aquesta dada no es pot prendre en consideració.

dels casos haver perdut la feina (1 punt per sobre de la mitjana de les Balears, que és del 71,1%), el 24,5 %, és a causa d'una reducció en la percepció de prestacions públiques, i el 3,4 % restant per una manca d'ingressos.

Distribució segons la causa de percepció de l'ajut		
	Absoluts	Percentatge
Pèrdua de la feina	611	71,3%
Reducció de prestacions públiques	207	24,2%
NS/NC o Altres	39	4,6%
Total	857	100,0%

L'accés als serveis públics

No tenir feina, la manca d'ingressos o ingressos baixos i la manca de prestacions socials són elements més que suficients perquè les persones es vegin obligades o relegades a acudir al circuit de l'assistència pública, i més en moments en què la conjuntura econòmica no facilita l'entrada ni assegura la permanència en el mercat laboral, cosa que impedeix que moltes famílies i segments de població puguin tenir accés a béns i serveis de primera necessitat per a la llar. D'aquesta manera i segons les dades de què es disposen, el 51,6 % d'expedients familiars que s'han tramitat s'han obert per primera vegada (a partir del 2007) als departaments de serveis socials dels ajuntaments. Dels 442 nous expedients, el 71,3 % és per haver perdut la feina.

Distribució d'expedients oberts o no abans de 2007		
	Absoluts	Percentatge
Sí	307	35,8%
No	442	51,6%
NS/NC	108	12,6%
TOTAL	857	100,0%

MENORCA

La població destinatària dels ajuts econòmics

S'han tramitat un total de 103 ajuts econòmics destinats a les famílies de Menorca. Se n'han beneficiat 80 famílies, 20 de les quals han rebut més d'una vegada la prestació, cosa que en termes percentuals representa el 25 % del total de famílies beneficiàries. Quant al sexe⁶ de la persona perceptora de l'ajut, el 67,5 % han estat dones i el 31,3 %, homes.

Perfil de les unitats familiars/de convivència

Les dades bàsiques referides al tipus de família i a la composició d'aquestes amb relació al sexe de la persona perceptora de l'ajut i al nombre de membres de la unitat familiar menors d'edat ofereix aquesta la composició següent:

- Per al conjunt de Menorca, la composició mitjana de les llars és de 3,41 membres.
- La distribució percentual de les llars segons el nombre de membres és la següent:

Distribució de les llars segons el nombre de membres		
Nre. de membres	Absoluts	Percentatge
2	19	23,8%
3	23	28,8%
4	26	32,5%
5	8	10,0%
6	3	3,8%
NS/NC	1	1,3%
TOTAL	80	100,0%

⁶ Hi ha un 1,3 % de casos en què no figura el sexe de la persona perceptora.

La composició de les unitats familiars segons el nombre de membres i el nombre de fills a càrrec ofereix el perfil següent:

Tipus de models familiars		
	Absoluts	Percentatge
1 adult amb 1 fill	28	35,0%
2 adults amb 1 fill	16	20,0%
2 adults amb 2 fills	23	28,8%
2 adults amb 3 fills	5	6,3%
2 adults amb 4 fills	1	1,3%
Altres	7	8,8%
TOTAL	80	100,0%

Així doncs, segons la informació de la taula, les llars formades per una persona adulta amb menors a càrrec seu representen el 35 % (la mitjana per a les Balears és del 32,2 %). És a dir, són llars monoparentals. Les dades també indiquen que del conjunt de llars formades per una persona adulta amb fills a càrrec seu, el 82,1 % són unitats familiars la persona principal de les quals és una dona (7 punts per sota la mitjana de les Balears). Del total d'unitats familiars, el 18,8 % són famílies nombroses (la mitjana per a les Balears és del 31,9 %).

Durada, modalitat i import mitjà de l'ajut econòmic

La mitjana de la durada de la prestació és de gairebé cinc mesos, amb un mínim d'una setmana i un màxim de dotze mesos. S'han tramitat un total de 165 ajuts econòmics, en tres modalitats diferents i un 25 % de les famílies beneficiàries se'ls hi ha concedit l'ajut més d'una vegada.

Del total d'ajuts econòmics, segons la modalitat, 69 han estat en concepte d'allotjament, amb un import mitjà de 551,5 €. Quant a les despeses d'alimentació, el total d'ajuts trami-

tats amb aquest concepte ha estat de 58, amb un import mitjà de 398,4 €. I els ajuts en concepte de despesa general han estat 38, amb un import mitjà de 139,9 €.

Motiu de percepció de l'ajut econòmic

En la taula següent s'observa com el motiu principal de percepció de l'ajut és en el 72,5 % dels casos haver perdut la feina (1,4 punts per sobre de la mitjana de les Balears); la resta, el 26,3 %, és a causa d'una reducció en la percepció de prestacions públiques.

Distribució segons la causa de percepció de l'ajut		
	Absoluts	Percentatge
Pèrdua de la feina	58	72,5%
Reducció de prestacions públiques	21	26,3%
NS/NC o Altres	1	1,2%
Total	80	100,0%

L'accés als serveis públics

No tenir feina, la manca d'ingressos o ingressos baixos i la manca de prestacions socials són elements més que suficients perquè les persones es vegin obligades o relegades a acudir al circuit de l'assistència pública, i més en moments en què la conjuntura econòmica no facilita l'entrada ni assegura la permanència en el mercat laboral, cosa que impedeix que moltes famílies i segments de població puguin tenir accés a béns i serveis de primera necessitat per a la llar. D'aquesta manera i segons les dades de què es disposen, el 55 % d'expedients familiars que s'han tramitat s'han obert per primera vegada (a partir del 2007) als departaments de serveis socials dels ajuntaments. De fet, dels 44 nous

expedients, el 79,5 % és per haver perdut la feina (gairebé 8 punts per sobre de la mitjana de les Balears).

Distribució d'expedients oberts o no abans de 2007		
	Absoluts	Percentatge
Sí	30	37,5%
No	44	55,0%
NS/NC	6	7,5%
TOTAL	80	100,0%

EIVISSA

La població destinatària dels ajuts econòmics

S'han tramitat un total de 359 ajuts econòmics destinats a les famílies d'Eivissa. Se n'han beneficiat 214 famílies, 51 de les quals han rebut més d'una vegada la prestació, cosa que en termes percentuals representa el 25,5 % del total de famílies beneficiàries. Quant al sexe de la persona perceptora de l'ajut, el 80,4 % han estat dones i el 19,6 %, homes.

Perfil de les unitats familiars de convivència

Les dades bàsiques referides al tipus de família i a la composició d'aquestes amb relació al sexe de la persona perceptora de l'ajut i amb el nombre de membres de la unitat familiar menors d'edat ofereixen la composició següent:

- Per al conjunt d'Eivissa, la composició mitjana de les llars és de 3,58 membres.
- La distribució percentual de les llars segons el nombre de membres és la següent:

Distribució de les llars segons el nombre de membres		
Nre. de membres	Absoluts	Percentatge
2	45	21,0%
3	65	30,4%
4	59	27,6%
5	25	11,7%
6	20	9,3%
TOTAL	214	100,0%

La composició de les unitats familiars segons el nombre de membres i el nombre de fills a càrrec ofereix el perfil següent:

Tipus de models familiars		
	Absoluts	Percentatge
1 adult amb 1 fill	85	39,7%
2 adults amb 1 fill	36	16,8%
2 adults amb 2 fills	48	22,4%
2 adults amb 3 fills	21	9,8%
2 adults amb 4 fills	9	4,2%
Altres	15	7,0%
TOTAL	214	100,0%

Així doncs, segons la informació de la taula, les llars amb menors a càrrec del pare o la mare representen el 39,7 % (7,5 punts per sobre de la mitjana de les Balears). És a dir, són llars monoparentals. Les dades també reflecteixen que del conjunt de llars formades per una persona adulta amb fills a càrrec seu, el 91,8 % són unitats familiars la persona principal de les quals és una dona (2,5 punts per sobre de la mitjana de les Balears). Del total d'unitats familiars, el 33,6 % són famílies nombroses.

Durada, modalitat i import mitjà de l'ajut econòmic

La mitjana de la durada de la prestació no arriba a dos mesos, amb un mínim d'un mes

i un màxim de nou. S'han tramitat un total de 363 ajuts econòmics, en tres modalitats diferents i a un 25,5 % de les famílies beneficiàries se'ls ha concedit l'ajut més d'una vegada.

Del total d'ajuts econòmics, segons la modalitat, 246 han estat en concepte d'alimentació, amb un import mitjà de 188,1 €. Amb relació a les despeses generals, el total d'ajuts tramitats sota aquest concepte ha estat de 69, amb un import mitjà de 254,4 €. I els ajuts en concepte de despesa d'allotjament han estat 48, amb un import mitjà de 730,3 €.

Motiu de percepció de l'ajut econòmic

En la taula següent s'observa que el motiu principal de percepció de l'ajut és en el 69,2 % per haver perdut la feina; la resta, el 30,8 %, és a causa d'una reducció en la percepció de prestacions públiques.

Distribució segons la causa de percepció de l'ajut		
	Absoluts	Percentatge
Pèrdua de la feina	148	69,2%
Reducció de prestacions públiques	66	30,8%
Total	214	100,0%

L'accés als serveis públics

No tenir feina, la manca d'ingressos o ingressos baixos i la manca de prestacions socials són elements més que suficients perquè les persones es vegin obligades o relegades a acudir al circuit de l'assistència pública, i més en moments en què la conjuntura econòmica no facilita l'entrada ni assegura la permanència en el mercat labo-

ral, cosa que impedeix que moltes famílies i segments de població puguin tenir accés a béns i serveis de primera necessitat per a la llar. D'aquesta manera i segons les dades de què es disposen, el 52,3 % d'expedients familiars que s'han tramitat s'han obert per primera vegada (a partir del 2007) als departaments de serveis socials dels ajuntaments. De fet, dels 112 nous expedients, el 64,3 % és per haver perdut la feina (més de 8 punts per sota de la mitjana de les Balears).

Distribució d'expedients oberts o no abans de 2007		
	Absoluts	Percentatge
Sí	102	47,7%
No	112	52,3%
TOTAL	214	100,0%

FORMENTERA

La població destinatària dels ajuts econòmics

S'han tramitat un total de vuit ajuts econòmics a l'illa de Formentera. Se n'han beneficiat tres famílies, dues de les quals han rebut més d'una vegada la prestació.

Durada, modalitat i import mitjà de l'ajut econòmic

La mitjana de la durada de la prestació és de dos mesos, amb un màxim de quatre mesos. Els vuit ajuts econòmics que s'han tramitat han estat en concepte d'alimentació, amb un import mitjà de 300,00 €.

Motiu de percepció de l'ajut econòmic

El motiu principal de percepció de l'ajut ha estat en la totalitat dels casos la pèrdua de feina.

L'accés als serveis públics

Segons les dades de què es disposen, cap dels tres expedients familiars que s'han tramitat s'havien obert abans de dia 1 de gener de 2007.

Annex: Llista de municipis

Llista de municipis que han tramitat ajuts econòmics i que n'han tramès les dades a la Conselleria d'Afers Socials abans del 10 de desembre.

Mallorca	1.249	Marratxí	70
Alaró	14	Muro	14
Alcúdia	53	Palma	212
Andratx	7	Pollença	7
Artà	17	Porreres	12
Banyalbufar	3	Puigpunyent	10
Binissalem	17	Sa Pobla	37
Bunyola	9	Sant Llorenç	43
Calvià	127	Santa Maria del Camí	41
Campanet	22	Santanyí	44
Campos	10	Selva	3
Capdepera	17	Ses Salines	10
Consell	18	Son Servera	45
Deià	12	Valldemossa	5
Esporles	12		
Felanitx	8	Menorca	103
Fornalutx	1	Alaior	10
Inca	49	Ciutadella	23
Llucmajor	216	Ferrerries	8
<i>Manacor</i>	48	Es Mercadal	4
Manacor poble	43	Es Migjorn	4
S'illot	1	Maó	49
Porto Cristo	4	Sant Lluís	5
<i>Mancomunitat del Pla</i>	26		
Mancomunitat des Pla Algaida	5	Eivissa	359
Mancomunitat des Pla Lloret	1	Eivissa Vila	182
Mancomunitat des Pla Llubí	1	Sant Joan de Labritja	2
Mancomunitat des Pla Maria	1	Sant Josep	27
Mancomunitat des Pla Petra	2	St Antoni Portmany	62
Mancomunitat des Pla Sineu	5	Sta Eulària	86
Mancomunitat des Pla Sta Eugènia ...	1		
Mancomunitat des Pla Vilafranca ...	10	Formentera	8